

KINDEREN.

DRIE TOONEELSTUDIES.

I. HET KIND. II. HET KAMERSCHUT.
III. „IN DE JONGE JAN”

DOOR

S. FALKLAND.
(HERM. HEIJERMANS JR.)

AMSTERDAM. — S. L. VAN LOOY.
1903.

KINDEREN

HET KAMERSCHUT.

KLUCHT IN EEN BEDRIJF.

DRAMATIS PERSONAE.

DE VADER.

DE MOEDER.

DE GROOTVADER.

DE GROOTMOEDER.

DE VRIEND.

DE DIENSTBODE.

(Een huiskamer-eetkamer. Links, voorgrond, een kamerschut naar achter openend. Rechts, dito, een gedekte tafel. Deur achtergrond en deur links. Rechts ramen.)

EERSTE TOONEEL.

De moeder. De dienstbode.

De moeder (*bezig met het opruimen van een tafeltje naast het kamerschut*). Zoo, Leuntje, vlùg de boel ruimen. Hou op je hand, née, je éene! Dat dekentje hang je uit op de plaats, 't spreitje breng je boven op de slaapkamer — de luiers doe je in de teil. — Wat snuffel je!

De dienstbode. Je zou zeggen dat 't van 'n gróót mensch is — zoo'n lucht met permissie.

De moeder (*blij*). Ja, hè? Heerlijk, hè? En de tweede maal vandaag.

De dienstbode (*verheugd-verbaasd*).... De tweede maal?

De moeder.... Vanmorgen toen ze wakker werd en nòu — heerlijk, hè? — Zachies wat! 'k Geloof dat ze sláápt. — En de poeierdoos — En 't leege fleschie — En...

De dienstbode. Ken 'k allemaal niet dragen met me eene hand.

De moeder. Haast je dan wat! Niet zoo kruipen, Leuntje. 't Is half zes! (*De dienstbode af door achterdeur. De moeder neemt spoelkommetjes en ander gerij — af door linkerdeur.*)

TWEEDE TOONEEL.

De moeder. De dienstbode.

De vader.

De vader (*komt binnen, legt jas en hoed op 'n stoel, luistert aan het kamerschut, zet er een stoel tegen, gaat daar op staan, glimlacht met genoeglijke zuchtjes over den kamerschut-rand.*)

De dienstbode (*schrikkend*). Hè! As 'k wist waar uw hoofd vandaan kwam! (*ruimt het tafeltje af*).

De vader. Sust! Ze slaapt.

De moeder. Ben je al thuis? Hoe kom je zoo vróeg?...

De vader (*in contemplatie*). Wat wordt ze vet! Wat wordt ze vet! Je zou 'r opeten...

De moeder. Ik vraag waarom je...

De vader. Schattebout! Engel! Heerlijke dief! Lieve....

De moeder (*uit 'r humeur voor de gedekte tafel zittend*). Ik besta niemeer! Nee, ik besta niemeer. Da's tweemaal da'k je iets vraag en tweemaal da'k geen antwoord krijg. Natuurlijk!

De vader (*gesticuleert verliefd naar de ruimte in 't kamerschut, kijkt èindelijk over den rand naar de moeder*)... Goeien middag.... (*zij zit stug*) .. Goeien middag!

De moeder. Kom liever met je vuile voeten van den stoel! — Neem meneer z'n jas en hoed mee, Leuntje (*dienstbode af*). Toe, hang in 't ver-
volg je goed an den kapstok.

De vader. Ja, schàtje.

De moeder. Stel je nou niet zoo an. Van jouw lieve woordjes geloof 'k niet dàt — nee, niet dàt — daar meen je geen sikkepit van -- allemaal komedie...

De vader. Da's èrg hartelijk...

De moeder... Hartelijk is jouw liëve manier om nie-eens goeien middag te zeggen...

De vader.... Op me vingers geteld heb 'k twéemaal. .

De moeder. Toen 't te láát was. Jawel, net als mama àltijd gezegd heeft. Zoodra 'r kinderen zijn, bestaat de vrouw niemeer, wordt ze verwaarloosd, als schoppen-zeventje behandeld...

De vader... Als wat?

De moeder (*spijtig*)... Schoppen zéventje!
Schoppen zéventje! Schoppen zéventje!...

De vader. Jawel. Da's schoppen-een-en-twintigie! Da's héél duidelijk (*haar met zacht geweld in de armen nemend*). Mag jij op diè daar jaloersch zijn? Op je lekkere dikkert? Op je schat van 'n dochter? Zóó leit ze te slapen. (*bootst het na*). D'r eene vuistje op d'r bol — d'r andere op 't dek — 'n engel — 'n èngel! — Heeft ze 'r fleschjes gedronken?

De moeder (*onrustig*) Niet heelemaal. Zoo'n restant — ja wel zóó een, is 'r telkens in gebleven. Von je 'r niet pips?

De vader. Pips? (*klimt weer op den stoel*) Pips? Ze heeft 'n kleur als 'n perzik. Hè, wat 'n kleur!

De moeder (*ook een stoel nemend en over den kamerschut-rand kijkend*).... Lekker diertje! — Dolf, zou ze niet koortsig zijn? 'k Vin 'r kleur wat suspect.

De vader. Kom! Kom!

De moeder. Sust! Niet zoo hard! Wees is stil 'k geloof dat ze wakker wordt.

De vader. Ze geeuwt.

De moeder. Ze gééuwt...

De vader. Wat geeuwt ze menschelijk, hè?

De moeder. En wat 'n snuizig mondje trekt ze! — Zou je tòch 'r voorhoofte niet is voelen? Of ze niet te warm is?

De vader (*bezorgd-ernstig*)... Heeft ze goeie luiers gehad — of was 't weer mis?

De moeder. Twéemaal, Dolf — twéemaal.

De vader... En lekker geel?

De moeder (*opgetogen*). Als room, Dolf — als bóter.

De vader. Uit zichzelf? Tweemaal uit zichzelf? Heb je géén Sennestroop gebruikt?

De moeder. Geen Sennestroop — géén zetpilletje. Wat zeg je 'r van?

De vader. Da's prachtig — in één woord prachtig.

De moeder. Ze leggen nog in de teil — de luiers. Wil je ze zien?

De vader. Nou — zoo vlàk voor 't eten liever niet...

De moeder. Hè, wat aardig! Welke vader is vies van z'n eigen dochter!

De vader. Wie zegt dat 'k 'r vies van ben?

De moeder. Dat zeg je zèlf!

De vader (*kribbig*). Dat zeg 'k niet.

De moeder. Je zei....

De vader. Sust! Je maakt 'r wakker.

De moeder. Nee, *jij* maakt 'r wakker.

De vader. Sust dan! Waarachtig, ze doet 'r lekkere oogies open! Da! Da! Dag schàtje...

De moeder. Laat 'r slàpen, Dolf...

De vader. Kidekidekidekideki!...

De moeder. Schei nou uit met je kidekidekideki! Dolf je maakt 't kind zenuwachtig en dan blijft ze den heelen avond lastig — Dàààààg! — Dàààà! — Dada!... Annekedijne! Annekedijne!

De vader. Ze slàapt — 't geeft je niks.

De moeder. Zou je tòch 'r voorhoofdje niet is voelen?

De vader. Als je dan wil (*komt van den stoel, gaat in het kamerschut*).

De moeder. Voorzichtig, hoor!

De vader (*onzichtbaar*). Nee hoor. Best.

De moeder. Toe! Toe! Zoen 'r nou niet!

De vader (*onzichtbaar*). Kidekidekideki!

De moeder. Stop de handjes 'r is onder. Ja zoo. Voel je geen tocht?

De vader (*stapt weer op den stoel*). Nee. Niks.

Wil je gelooven dat 'k zoo uren kan staan kijken?

De moeder. Wat 'n hândjes!

De vader. En wat 'n vingertjes. Maar die duim — 'k maak me ongerust over de duim.

De moeder. Al de zuigelingetjes zuigen op 'r duim.

De vader. Hij ziet zoo wit...

De moeder. Denk je dan dat jij niet nèt zoo goed op je duim heb gezogen, toen je vijf maanden was? — Dolf, 'k wou je wat vertellen — as je, as je...

De vader... As 'k?

De moeder. As je niet kwaad wordt — heusch niet? — 'k Heb 'r van middag 'n paar lepeltjes eiwit gegeven...

De vader (*driftig*). Heb je 'r! ... En de dokter die zóó gezegd heeft — Nee, da's toch òngehoord, òngehoord!

De moeder. De dokter! De dokter! Blijft 'n dokter ènkel melk? Zoo'n kind heeft behoefte an wat hartigs....

De vader. Hartigs! Hartigs! Jij met je invallen! Hij heeft je verbojen....

De moeder. Dat weet 'k wel, maar màrà...

De vader (*driftig*). Màrà! Màrà! Als je 'n

dokter heb, moet je je an den dokter houden! Eiwit!
Eiwit! Goed om 'n kind te vergiftigen!

De moeder. Hè, wat sla je door! Alsof 'n moeder niet vóelt wat voor 't kind goed is. Mijn kind....

De vader. Jouw kind... òns kind!

De moeder. Je ben bespottelijk.

De vader. Bespottelijk, ben jij met je eiwit!
Dat dòèt men niet!

De moeder (*afgemeten*). Doet mèn dat niet?

De vader. Nee, dat dòèt men niet...

DERDE TOONEEL.

De vorigen. De vriend.

De vriend (*is reeds eenige oogenblikken binnen-
gekomen, luistert verwonderd, trekt z'n glacés uit,
gaat kalm zitten*). Goeienmiddag.

De moeder (*verschrikt-lachend*). Zat je daar
al lang?

De vriend. Stonden jùllie daar al lang?

De vader (*van den stoel afkomend*). Me dochter
ligt 'r achter...

De moeder (*van den stoel komend*). Nee, zóó
stilletjes binnen te komen! Wat doe je zoo lààt op
visite, hatelijk mensch?

De vriend. Zoo laat? (*de tafel beziëkend*) 'k Ben bi'tijds, hè? 'k Heb geeuwonger.

De moeder. Dat meen je toch niet?

De vriend. Of 'k 't meen!

De moeder. 'k Heb niët op je gerekend.

De vriend. Da's niks — wat de pot schaft!

De vader. Natuurlijk! Je hoeft voor hèm geen complimenten te maken.

De moeder. Heusch, Dolf....

De vriend. Al zeg je nou: héusch Dolf en al kijk je nog zoo benauwd: 'k blijf. 'k Heb honger voor zès — (*snel*) 'k zal voor één eten.

De moeder (*lachend*)... 'r Is geen eten genoeg — kliekjesdag.

De vriend. Kliekjesdag! 'k Dwéep met kliekjes.

De moeder. Hè, nee — ga weer wèg, Jaap — anders waarschuw je altijd...

De vader. Je ben wèl gastvrij!

De moeder. Dolf, hou jij je 'r buiten! 'k Geneer me niks voor Jaap. 'r Is niet genoeg. Soep van gister...

De vriend. Soep!...

De moeder. Bouilli van gister....

De vriend. Met 'n uitje — om bij te water-
tanden — Geeuwhonger!

De moeder. En asperges afgemeten voor vier.

De vriend... We zijn met z'n drieën...

De vader... Met z'n vijven. Pa en ma eten mee.

De vriend. Da's jammer. Da's wèl jàmmer.

De moeder. Als je niet zoo'n gééuwhonger
had — zou 'k zeggen blijf...

De vriend. Dat doe 'k tóch. J'y suis — j'y
reste! Jùllie 'n happie minder...

De moeder. Weet je wat, Dolf — loop jij
naar den comestibles-winkel op den hoek...

De vader. Ik? Kan de meid...

De moeder. De meid heeft 'n — heeft 'n abces
an 'r hand — mag an niks kommen — Ja, Jaap,
je komt wèl gelegen — 'k heb vandaag zèlf de
luiers gespoeld — zèlf de boontjes afgehaald —
gà dan Dolf en breng nòg 'n bos asperges...

De vriend... En nòg 'n bos!...

De moeder... Nee, één bos mee — en zoek
wat uit voor 't dessert...

De vriend. Hahaha! Héél goed!

De moeder. Sust! 't Kind! — Zachies met de
deur, Dolf.

VIERDE TOONEEL.

De moeder. De vriend.

De vriend. En hoe hebben jullie 't van de week gemaakt?

De moeder (*aan het kamerschut luistrend*). Zachies! Zachies! Ze slaapt.

De vriend. Wil je gelooven dat 'k rømmel, rømmel van eetlust?

De moeder. Sust! — Heb je dan niet om twaalf uur gegeten? (*drukt op de electriche schel*).

De vriend. Twee sneedjes brood — twee schàmpere sneedjes en vièr uur gefietst. — Zou 't nog lang duren?

De moeder. 'n Kwartier minstens.

De vriend. 'n Kwartier! — Dat hou 'k niet uit. — Schenk 'n bittertje!

De moeder. Bitter! Jeneverlucht in de kamer waar Annekedijne ligt? Née, Jaap.

De vriend. Is dat wat nieuws van jullie om 't kind hièr achter 'n schut te leggen? Vroeger....

De moeder. Vroeger leien we 'r vóór 't eten in 'r bedje. Maar dat dóén we niet meer.

De vriend. Waarom niet?

De moeder. 'k Heb boven muizen achter 't behang gehoord.

De vriend. Wat hindert dat?

De moeder. Jij ben 'n akelige, hatelijke egoïst! Vóél je dat niet? Bij de gedachte dat zoo'n muis — 't is om van te rillen! Toe Jaap, steek geen sigaret op — die damp — die nàre damp... (*tót de dienstbode*) Leuntje, 'n couvert bijdekken. Zachies hoor. Niet met de vorken en lepels rinkelen.

De vriend.... En wat wàter bij de soep!

De dienstbode.... Moet 'r nog brood gehaald worden, mevrouw?

De moeder. Is 'r geen brood in huis? Kon je dat niet eerder....

De vriend.... Daar ga ik op uit.

De moeder. Wil je, Jaap? Zij met 'r hand, niewaar? 'n Hard gebakken pannebrood, Jaap....

De vriend. Asjeblief!

De moeder. En wat pain-de-luxjes, Jaap! (*ook de dienstbode af*).

VIJFDE TOONEEL.

De moeder. De grootmoeder.

De grootvader

De moeder. (*taxeert het lamplicht, hangt eenige kranten om de lamp, zóó dat het kamerschut in meerdren schemer staat*).

De grootmoeder. Dàg kind.

De moeder. Dag ma-lief. Dag maatje (*tobbend met een krant die niet houden wil*). Pa help u is vlug!

De grootvader. Wat doe je? Wat is dat voor rommel?

De moeder. Hè, toe — vraag u nou niet. 't Kind heeft te veel licht.

De grootvader. 't Kind? 't Kind? 'k Zie geen kind...

De grootmoeder. August! August de domme! Dáár!

De moeder. Pa, loop nou niet weg, asjeblief! Effetjes vasthouden. 'k Hèb al 'n speld. Zou 't zoo donker genoeg zijn?

De grootvader. Wel. Wel. Leit schatteboutje achter 't schut.

De moeder. Niet verzetten! Niet verzetten! Pa waar denkt u an! Ze sláápt...

De grootmoeder. En leg je sigaar neer, Karel.

De moeder. Pa hoe kàn u rooken als u wéét...

De grootvader (*gedwee*). Da's waar. Da's waar. 't Zou 'r hinderen. Mag 'k door 'n kièr kijken?

De moeder. Hè, nee, pa. Laat u 'r nou! (*'t licht weer taxeerend*). Nog te hoog, vin u niet? (*draait de lamp half af*). Wij hebben licht genoeg.

De grootvader. Hou je 'r zoo hier den heelen avond? Sjongen....

De moeder. We hebben boven muizen gehoord.

De grootvader. Muizen doen 'n baby geen kwaad.

De moeder. Geen kwaad! Geen kwaad! Stel u voor, maatje: 'k heb op 't matrasje muizenkéútels gevonden...

De grootmoeder. Waarom neem je geen kat, kind?

De moeder. Dat durf 'k niet, ma. 'n Kat kan op de wieg springen...

De grootvader. Ja-ja. Ja-ja. Maar mùizen is 't ergste niet. 'k Heb is van ratten gelezen, die van 'n kip die op eieren zat 'n póót hadden afgeknaagd...

De grootmoeder. Nee maar, wat voor ver-

band is 'r nou tusschen 'n kip die op eieren zit en 'n kind . . .

De moeder. Dat denk 'k juist ook.

De grootvader. Ja, nou jullie 't zegt (*goedig*) nou je 't zegt — en 't verband is niet gróót, niet gróót — máár, 'r stond bij dat ze ook op zuigelingen loeren . . .

De moeder. Pa hou op!

De grootmoeder. Nou vraag 'k je wat 'n verhalen!

De moeder. Da's om flauw te vallen! Hoe kan u dat zoo langs uw neus vertellen? 'n Ràt — 'n rat — 'k ben 'r koud van geworden.

De grootmoeder. Ja, 't is gewoon... (*streng*) Je zou je sigaar neerleggen, Karel! Je doet wèl hartelijk. Je dochter vertel je spóókverhalen van ratten en je kleindochter laat je mee-profiteeren van je tabak, je tábák — hoe kan men 'r zoo aan ver-slaafd zijn!

ZESDE TOONEEL

De vorigen De vader.

De vader. Dag pa. Dag ma. Wat zèg je van onze baby?

De moeder. Suscht! Niet zoo hàrd!

De vader (*fluisterend*). Ze heeft twéemaal goeie luiers gehad! Twéemaal! En géén sennestroop! Nee hoor. Zoo maar uit zichzelf.

De moeder. En je boodschappen?

De vader. An Leuntje in de keuken gegeven.

De moeder. Nou geeft-ie 't an Leuntje — en nou wéét-ie dat Leuntje 'r hand... (*af*).

ZEVENDE TOONEEL.

De vader. De grootmoeder.

De grootvader.

De vader. Heeft u 'r gezien? Von u 'r angekommen?

De grootvader. 'k Mocht niet.

De grootmoeder. Nee, 'n kind in de slaap storen is 'n misdaad.

De vader. 'k Zal u de truc léeren. (*schuift nòg een stoel tegen het schut, klimt er op*). Als u zóó.... Zachies hoor! (*Grootvader en grootmoeder klimmen voorzichtig op de stoelen, kijken over den rand*). . . Nee, papa, geen handen 'r op! En pas op voor de asch van uw sigaar....

De grootmoeder. Heb je nou nòg 'n sigaar in je hand!

De vader. Pracht-kind, hè? Wacht — zoo zien we niks — (*komt van den stoel, schuift de kranten weg, draait 't licht op, klimt weer op den stoel*). Drie ons angekommen van de week, ja, ja!

De grootvader. Drie ons, ongelooflijk!

De grootmoeder. Drie ons! Drie ons! Dat had 'k niet gedacht.

De vader (*z'n notitieboekje nemend*). Niet gedacht? 't Zit ook niet op 'r gezicht. U mot 'r beenen zien — kolossaal! — En 'n dijjen, kolossaal! — Heb 'k nog nóóit zoo bij 'n kind gezien. Waar staat 't? Jawel. Drie ons. 't Is enorm! Enorm! Negentiende week, gewicht mèt de kleertjes: Negen duizend vijf honderd vijf en veertig gram — gewicht van kleertjes en mand: Een duizend zeven honderd een en veertig en 'n half gram — da's *netto* zeven duizend acht honderd en drie en 'n half gram. — En dèze week, de twintigste week, was ze *netto*: Acht duizend één honderd zeventien en 'n half gram — da's hoeveel meer? — da's *netto*: Drie honderd — driehonderd véértien gram méér — met 'n leege maag en pàs vuil gedaan, pàs vuil gedaan. Mooier kun je 't niet hebben! Ze weegt nou zooveel als 'n kind van nèn maanden.

De grootvader. 't Is 'n wonder!

De vader. Maar dat zuigen, dat zuigen op 'r duim bevalt me niet....

De grootmoeder. Domme jongen! Hahaha!

ACHTSTE TOONEEL.

De vorigen. De moeder.

De moeder (*met een fruitschaal*). Nee maar! Nee maar! (*zenuwachtig*). Mama, hoe kan ù 't voorbeeld geven om zoo'n spektakel te maken! En wat 'n licht! Wat 'n schàndelijk licht! En de lamp staat te stoomen!

De grootvader (*van den stoel*). Ja, de lamp stóómt. 'k Dacht straks al...

De moeder (*de lamp neer-draaiend*) U dacht! U dacht! Als u dan dacht... (*nerveus op schreien af*). 't Heele tafelkleed vol roet! (*tot den vader*). En dat ruik jij niet! Dat ruik jij niet als vader! 't Arme schááp! Zet de deuren open — nee, 't raam niet — hoe kom je op 't raam, 't ráám! — Dat ù 'r niet op gelet heeft mama! (*tot den vader*). En 'n asperges van niks. Alles laat jij je in je handen stoppen. Stoofasperges! Stoofasperges!

De grootvader Zachies wat. 't Kind is wakker.

De moeder (*aan het schut luistrend*). Natuurlijk!

Wakker geworden door de stoomende lamp. Maar doe dan toch de gangdeur dicht, Dolf. Voel je niet dat 't trekt....

De grootvader. Als we nou even allemaal stil zijn, slaapt ze weer in. Suscht! (*zij zitten zwijgend neer. Langere stilte*).

NEGENDE TOONEEL.

De vorigen. De dienstbode.

De vriend.

De dienstbode. Mevrouw de aardappels...

De vader.

De moeder.

De grootmoeder. { (*driftig*) Suscht! Suscht!

De grootvader. }

De dienstbode (*blijft verschrikt staan*).

De vriend (*met pakjes*). Zoo! 'n Hård gebakken panne....

De vader.

De moeder.

De grootmoeder. { (*driftig*). Suscht! Suscht!

De grootvader. }

De meid.

De vriend... Panne... Pannebrood...

De moeder. Stil toch! Anders blijft ze wakker!

De vriend (*fluisterend*). Hard gebakken panne had-ie niet. Wel Engelsche mik...

De vader (*nijdig*). Hou toch je mond!

De vriend. (*berustend-zittend, zwijgt. Een stilte*). Da's héel gezellig. (*Een stilte*). De lamp gaat uit. (*Een stilte*). De lamp heeft, présumeer ik, gestoomd.

De vader. Suscht!

De moeder. Gelukkig — ze slaapt weer.

De dienstbode De aardappels koken, mevrouw.

De moeder. Goed. Goed. (*Dienstbode af*).

De vriend. Hij had géen hardgebakken panne en geen pain-de-luxjes...

De moeder. Dat wèten we nou! (*neemt de pakjes*). Jaap, je ben 'n...! Kijk nou toch is. Engelsche mik èn 'n wéek brood. Twéé broojen! Twéé broojen en stoofasperges. O! O! (*af, gevolgd door de grootmoeder*).

TIENDE TOONEEL.

De vader. De grootvader.

De vriend.

De vriend. Da's je dank! Vijf minuten zoeken en nagekeken door dienstmeiden. Je kan hier geen hand voor oogen zien. (*draait de lamp op*).

De vader. Da's te hoog, Jaap. Pàs heeft-ie gestoomd (*draait 'r neer*). En al dat licht voor 'n baby die slaapt! Ga zitten. Ga zitten, papa. Ja, Jaapie, jongen — jóúw beurt komt nèt zoo goed. Over 'n paar jaar zit je als ik, wàt? — hè? — wàt? — Ook met zoo'n kostelijk geval in je kamer.

De vriend. Asjeblief! Graag! Zoek eerst 'n vruchtbare vrouw voor me.....

De grootvader. Die moet je zelf zoeken, meneer. Je wéét niet wat 'n geluk je mist. Jaja. Jaja. Me kleindochter is van de week driè ons angekomen.

De vader. Drie honderd veertien gram met 'n leege maag.....

De vriend. Met 'n léége maag? — Da's mooi — heel mooi, denk 'k — 'k heb 'r geen geprononceerd verstand van.

De vader (*z'n notitieboekje nemend*)... 't Is makkelijk genoeg. In de twintigste week hóéft ze maar honderd vijf en dertig an te kommen en ze

haalt drie honderd veertien! De vorige week had ze mèt de kleertjes en 't mandje: negen duizend vijf honderd vijf en veertig gram — 't netto gewicht was tóén zeven duizend acht honderd en drie en 'n half gram — en dèze week.... 't Schijnt je niet te interesseeren....

De vriend. Mensch — 'k verga, als je 't weten wil. M'n maag krimpt — van hònger....

De grootvader. Hoe kàn men honger hebben, meneer, als men over zóó'n engel van 'n kind spreekt!

De vader. Dat snap 'k ook niet. 't Komt omdat je nièt getrouwd ben, geen oog heb voor... Wil je gelooven, papa, dat ze vanmiddag (*stijgend in extase*) — dat ze vanmiddag, toen ze zàt — jà, ze begint verduiveld leuk te zitten — en zoo vást — zoo sekuur — dat ze vanmiddag wéér — 'k stond 'r geslagen bij — zoo brutaal, zoo wakker is zoo'n nest àl! — dat ze vanmiddag 'r eenen voet met 'r twee handjes beet pakte — en 'm — da's enorm — nog nóóit heb 'k 't bij 'n kind van die leeftijd gezien! — 'm naar 'r mònd bracht — op 'r groote téén zoog! Hahaha! Hahaha! Nee maar probeer jij dat is. 'k Wou 't vanmorgen in me bed nadoen — geen kans. — Breng jìj jouw voet is naar je mond!

De vriend. 't Is hier vandaag 'n Tantalus-

kwelling. De tafel gedekt. Geen eten. — En als apéritif wordt je je eigen voet gepresenteerd!

De grootvader. Toen Anna drie maanden was had ze al tandjes — ja da's gebeurd!

De vader. Dat kàn niet papa — da's overdreven.

De grootvader. Heusch! Heusch! 'k Herinner 't me best.

De vader. Née papa — da's ònmogelijk — da's 'n vergissing — (*naar 't schut wijzend*). Annie is zoo'n voordeelig kind, zoo'n sterk kind en nog geen spoor.... Nee, papa. Kàn dat Jaap? Drie maanden oud en tänden?

De vriend (*een krant van de lamp trekkend en 'r zuchtend-berustend inkijkend*) Tänden! Tänden! Ik had tanden toen 'k 'n dàg was. Praat niet van tanden!

De vader. Jaap, hang àsjeblief de krant an de lamp!

De vriend. De avond-editie. 'k Denk 'r niet an.

De vader. Jaap... (*het kind huilt — Verschrikking*).

De grootvader. Ze huilt...

De vader. Ze huilt...

De grootvader (*op den stoel klauterend*). Dada! Niet huilen, groote meid! (*zingt*):

Slaap kinnie, slaap...

Enne buiten loopt 'n schaap...

De vader (*op 'n stoel klimmend*). Stil nou, papa! Dáár maalt ze niks om. *Ik* weet waarvan ze houdt (*zingt*):

Annekedijne! Annekedijne!

Rietepietepie! Alebiélebie!

Atepatepoe! Atepatepoe!

Atepatepoe! Atepatepoe!

De grootvader. Atepatepoe!...

De vriend. Atepatepoe! Atepatepoe!

ELFDE TOONEEL.

De vorigen. De moeder. De
grootmoeder.

De moeder (*met de soepterrine*). An tafel!
An tafel!

De grootvader (*angstig*). Ze is wakker geworden — zoo maar.

De vader. Ja, zoò maar.

De moeder (*zet de soep op tafel, gaat beleedigd zitten*). En wat zei 'k u, mama? Komt 't uit? Jáap heeft 'r natuurlijk wakker gepraat. Jaap, jij ben onuitstaanbaar!

De vriend (*achter de krant*). Ja, ònuitstaanbaar!

De grootmoeder. Nou bemoeien *wij* 'r ons niet mee!

De moeder. Née!

De grootvader (*sussend*). Stil nou maar. Ze zal van zelf wel... (*neemt z'n horloge, slingert dat zachtjes boven de kamerschutopening*). Dat heb 'k bij jou oòk gedaan toen je zoo klein was (*zingt*). Hóé doet 't horlogie? Hóé doet 't horlogie? Hóé doet 't horlogie!

De vriend (*zuchtend*). Bóé, doet 't horlogie! Bóé-óé-óé!

De grootmoeder (*streng*). Kom an tafel, Karel!

De moeder (*dito*). Kom an tafel, Dolf! — Nou láát 'k 'r huilen, zoolang ze wil!

De vader. Ze huilt niet — 'k weet niet wat je wil!

De grootvader. Nee, 't kind is zoo zoet, zoo zoet....

De vriend (*'n servet omknoopend*).... God-dank! Die soep rùikt.... (*iets van z'n bord nemend*). Asjeblief, 'n veiligheidsspeld — en nòg 'n speld.

De vader (*tot de moeder*). Toe boudeer niet! Ze slaapt al weer lèkker!

De grootvader.... En ze ziet 'r uit als 'n roos, als 'n róós.

De moeder.... Hou je bord bij, Jaap — 'n Kluifie?

De vriend. Asjeblief! Nou wor 'k weer mènsch. Nà 't eten moet 'k 't met me voet probeeren — moet jij me wegen met 'n vòlle maag! Hahaha!

De vader.

De moeder.

De grootvader.

De grootmoeder.

Suscht! Suscht!

TWAALFDE TOONEEL.

(De vader, de moeder, de grootvader, de grootmoeder, de vriend eten een paar momenten paisibel. Geklop.)

De moeder *(zacht)*. Ja!

De dienstbode *(met een lingerie-doo)* Mevrouw, de jongen wàcht.

De vader. We zitten an tafel....

De vriend. We zitten an tàfel!....

De grootmoeder. Zet 'm neer, Leuntje. Ja, 't is góéd *(tot den grootvader)*. Geef den jongen 'n footje. *(de grootvader scharrelt in z'n beurs)* 'n Verrassinkje van òns. We kwamen voorbij Maison

Blanc en 'n hòndjes van mutsjes — schàttig — schàttig — gegarneerd met Heb je geen klein geld, Karel, dat 't zoo dúúrt?

De grootvader. — 'k Heb niet anders dan guldens en rijksdaalders...

De vader (*zoekend*). Da's mal — da's nou toch — niet één dubbeltje. Wissel jij is 'n riks, Jaap.

De moeder. Jááp! Jáááááp! Je zou 'n riks wisselen!

De vriend. O. Graag. Heel graag. Twéé riksen als 'k je kan plezieren (*telt klein geld uit z'n vestzak en lepelt van z'n bord*). Da's een gulden, da's een gulden drie cent (*lepelt*) Excuseer — je moet soep nòoit laten glaceeren — een gulden drie centen en nòg 'n gulden (*lepelt*) — als 'k weer kom eten, moet je erwtensoep geven met varkenspootjes — da's twee gulden drie — da's drie gulden drie — da's nog 'n riks...

De moeder.... Heb je geen dubbeltjes, geen kwartjes?

De vriend. Niet één! (*lepelt*).

De grootmoeder. Ach! Ach! Zeg 'm Leuntje, dat-ie mòrgen om antwoord moet komen en dan 'n dùbbele fooi krijgt.

De dienstbode. Ja, mevrouw.

DE RTIENDE TOONEEL.

De vorigen, zonder de dienstbode.

De moeder. Dank je wèl, Jaap. Nou mag je je geld weer bij je steken.

De vriend. Da's lief. En daar zitten waarachtig drie dubbeltjes — nee, vièr...

De vader. Jij ben van 'n attentie!...

De vriend.... Menschen, hoe wil je dat iemand bij 'n nachtpit-lamp wat vóélt? 'k Heb moeite me bord te vinden! Mahlzeit! (*lepelt*).

DE RTIENDE TOONEEL.

De vorigen. De dienstbode.

De dienstbode. Hij mot op antwoord wachten, mevrouw...

De vader. Op antwoord wachten?

De dienstbode. Hij zeit dat 't uitverkoop is, dat ze met uitverkoop niet kenne loope...

De vader (*driftig*). Dan maar teruggeven! — Dadelijk teruggeven!...

De grootmoeder. Dolf, wat ben je onaardig. 'n Surprise van òns. En 't is uitverkoop, da's wáár. Bij 'n uitverkoop kun je... (*opstaand en*

de doos openend) Ach, ach, wat in-lief! (*houdt een mutsje op de hand omhoog — levendige, lachende aandacht van allen, behalve van den vriend, die stadig lepelst*) — Wat 'n hòndje van 'n mutsje — en kijk diè is gegarneerd met bont (*tot de moeder*) — hou 'ns even vast — hier zijn 'r nòg twee — en 'n spotprijzen — ongelooflijk — heerlijk, hè? (*geeft ze den grootvader*) — en die — en die...

De moeder (*tot den vriend*). Jaap, hou eens op — hè, wees nou niet zoo ongezellig om in je ééntje te eten! (*steekt op elk van zijn handen 'n mutsje*). Snoepies, hè? Beeldjes! Wat zal 't 'r staan! Draai ze is naar de lamp, Jaap — nee, nòg wat! Ja, die van Jaap vind 'k 't leukst en die zijn ook 't warmst, denk-u niet, maatje? — Jaap, pas dan toch op! Als 'k daar niet waarschuw, laat je een van de linten in je bord slieren.

De vader. 'k Zou toch liever die met bont...

De grootmoeder. Bont broeit. — Nee, Anna heeft gelijk. Nou dan houden we die. Leg je de andere weer voorzichtig in de doos, Leuntje. (*tot Jaap*). Dank u wel.

De moeder. Jaap je dúbbeltjes. Mot die arme loopjongen....

De vriend (*geduldig onder de lamp zoekend*)
Asjeblief!

De vader. Dank u wel, mama en papa — En smakelijk eten! (*Dienstbode af*).

VIJFTIENDE TOONEEL.

De vorigen, zonder de dienstbode.
(*Er wordt even zwijgend gelepeld*).

De grootvader. 'k Ben benieuwd hoe-ie 'r zal staan.

De vader. Góéd natuurlijk. Alles staat 'r goed.

De grootmoeder. Ja, je kan zuigelingen hebben waaraan niks is te doen, van die heele minne baby's, die met 't mooiste goed — 'k zal niet zeggen léélijk — 'n baby is nòoit leelijk, nie-waar? — maar dan toch minnetjes blijven. Maar jullie Annie, zoo'n héérlijk kind, zoo'n búitengewoon gèzònd

De moeder. Måg u niet zeggen, mama

De vader. Nee, dat måg niet! (*klopt op de tafel — moeder, grootmoeder, grootvader kloppen mee*).

De vriend. Binnen! — Beginnen jullie de tafeldans?

De grootvader. Van 'n kind getuigen dat 't búitengewoon-gezond is, brengt ongeluk an — dan moet je dàdelijk àfkloppen. Duitsche gewoonte!

De moeder. En hoe! (*klopt op de tafel — de anderen kloppen mee*).

De vriend. O! (*geeft een zwak na-kloppertje*.)

De vader

De moeder

De grootvader

De grootmoeder

} Suscht! Niet zoo hard!

De grootvader (*na eenig gelepel*)... Zou — zou ze niet wakker worden van 't getik van de lepels tegen de borden?

De moeder. Daar dacht 'k juist over. Dolf, steek toch in 's hemelsnaam je lepel zàchies in je soep. — Kun je 't niet zóó doen?

De grootmoeder. Ik zou 't 'r niet op voorzien hebben 'n kindje in 'n kamer te laten bij etenslucht.

De moeder. Meèn u, ma?

De grootvader. Ja-ja. Ja-ja. D'r slaat 'n heele walm van de borden. Kijk maar is tegen 't licht van de lamp.

De moeder (*plots angstig-gillend*) Oe!

De vader

De grootvader

De grootmoeder

} (*verschrikt*) Wat is 'r?

} Wat is 'r!

De vriend. Heb-ie op je tong gebeten?

De moeder. O mama, kijk is gáúw achter 't schut. Gauw dan toch, mama! 'k Heb zoo'n àkelig geluid gehoord! O — ze heeft 'n stuipie, 'n stuipie....

De grootmoeder (*gaat onrustig àchter het schut. Vader, moeder, grootvader staan angstig op*).... Welnee — ze ligt wakker — ze geeuwt — ze gééuwt — 't heerlijke kind. Och, och, nee maar je moet is èven komen. (*Vader, moeder, grootvader gaan àchter het schut. Bij het volgend gesprek zijn ze onzichtbaar, blijft de vriend geduldig, de handen gevouwen, wachten*). Och, och, ze wil òpzitten....

De moeder (*onzichtbaar*). Schatje! Dag schatje! Da! Da!

De vader (*onzichtbaar*). Kidekidekidekideki! Zie je hoe ze lacht als ze me ziet?

De grootvader (*onzichtbaar*). Hè-hè-hè! Ze krabt zich!

De grootmoeder (*onzichtbaar*). Ze kràbt zich!

De moeder (*onzichtbaar*). O, wat kràbt ze zich schàttig!

De vader (*onzichtbaar*). En met vijf vingers te gelijk! Ha-ha-ha!

De grootvader (*onzichtbaar*). Je zou zeggen hoe léért 'n kind van vijf maanden 't, zich zoo *wijs* te krabben?

De grootmoeder (*onzichtbaar*). Je mag 'r nageltjes wel is voorzien, Anna. De schat zou zich pijn doen.

De moeder (*onzichtbaar*). Wil jij dat krabben wel is laten, brutale meid!

De vader (*onzichtbaar*). Kidekidekidekideki! Mag jij krabbies doen!

De grootmoeder (*onzichtbaar*). Ja en nou moet je niet denken dat ze jeuk heeft! Nee hoor. Dat vindt ze gezellig. Da's iets nieuws dat ze uitgevonden heeft.

De moeder (*onzichtbaar*). Nou Annekedijne, niemeer krabben! Mot maatje boos worden?

De vader (*onzichtbaar*). Uitscheijen met je krabbies, heerlijkheid! Jaap, kom je niet kijken? Die krabt zich! Hahaha!

De vriend. Merci! 'k Zie 't! (*snijdt zich een lange reep brood, kauwt geduldig*).

De grootvader (*zingend*) „Au clair de la lune mon ami Pierrot.... Prêtez-moi ta plume....”

De vader		(mee-neuriënd).... Pour
De moeder		
De grootmoeder		

De vader (*onzichtbaar*). Suscht! Sùscht! We maken 'r véél te wakker. Hahaha! Hoe zoo'n ding zich rekt! Acht duizend één honderd zeventien en

'n half gram! Enorm! *Netto*: drie honderd veertien gram aangekomen in één week met 'n leege maag....

De vriend (*haastig 'n brok verduwend*).... En pas vuil gedaan — pàs vuil gedaan!

De moeder (*onzichtbaar*). Nou neemt maatje je op, schat, schàt, schàt, en dan schudt grooma je bedje en dan ga je slapies doen, hoor. Help u even, ma? (*verrast*) O! O, mà, mà, ze heeft voor de dèrde maal....

De vader (*onzichtbaar*).... Voor de dèrde maal? Prachtig! Prachtig!

De grootvader (*onzichtbaar*). Voor de dèrde maal? Knappe meid! Knappe meid!

De grootmoeder (*onzichtbaar*). Zie je wel dat de natuur 't van zelf in orde brengt? Al die middeltjes van 'n dokter helpen niets.

De moeder (*onzichtbaar*). Is driemaal op één dag niet te veel, mama? 'k Maak me ongerust....

De grootmoeder (*onzichtbaar*). Ze zal tandjes krijgen....

De moeder (*blij*). Tàndjes!

De vader (*onzichtbaar*). Tàndjes! Tàndjes!

De grootvader (*onzichtbaar*). Ja ja! Ja ja! Tàndjes!

De moeder (*onzichtbaar*). Jaap, trek de kranten van de lamp!

De vader (*onzichtbaar*). Jaap, draai de lamp hooger, véél hooger! (*De vriend gehoorzaamt, rustig brood-kauwend. Een stilte achter het schut.*)

De grootmoeder (*onzichtbaar*). Nee! 'k Zie nog niks.

De moeder (*onzichtbaar*). 'k Zie ook niks.

De vader (*onzichtbaar*). 'k Zie niet veel. Zoo. Nou zou 'k 'r weer neerleggen.

De moeder (*onzichtbaar*). Neerleggen! Neerleggen! Neerleggen met 'n vuile luiër! Hoor u dat, mama. Da's de vader! Nee maar, da's de vader!

De vader (*onzichtbaar*). Je hoeft niet zoo zonderling te beweren dat 'k de vader ben — dat wéten we nou wel!

De moeder (*onzichtbaar*). Hoor u mama! Nee, nou komt-ie los waar u bij ben! 'n Vader die z'n dòchter te slapen wil leggen met 'n vuile luiër! Da's geloof 'k uniek op de heele wereld! — Jaap, wil jij de meid 'ns bellen!...

De vriend. Tingelingeling! Asjeblief! (*De grootmoeder komt te voorschijn, haalt een stoel van de tafel weg, gaat er mede achter het schut — de*

vader komt te voorschijn, haalt een stoel van de tafel weg, gaat er mede achter het schut — de grootvader doet hetzelfde.)

ZESTIENDE TOONEEL.

De vorigen. De dienstbode.

De dienstbode (*met het vleesch en de groenten, kijkt verbluft*)... Asjeblief...

De vader. Wie roept je met 't vleesch? Wèg met 't vleesch!

De moeder (*onzichtbaar*). Is ze daar met 't vléesch? Wiè heeft je gezegd 't vleesch te brengen? We zijn pas an de soep! O! O! Wat 'n begrip! Dadelijk 't spoelkommetje brengen en twéé schoone luiers en de poier...

De grootmoeder (*onzichtbaar*). En 't sponsje!

De vader (*weer onzichtbaar*). En de zalf, de zalf!

De vriend. Zal ik 't vleesch vast voorsnijden?

De vader (*onzichtbaar*). Néé! Weg met 't vleesch! De spoelkom! De luiers! De zalf!

ZEVENTIENDE TOONEEL.

De vorigen, zonder de dienstbode.

De vriend (*schuift z'n stoel tegen het kamerschut, klimt er op, kijkt over den rand*). Goeie middag. Nou zijn we weer compleet. Zal 'k jullie de borden met soep anreiken?

De moeder (*onzichtbaar*). Jaap, ga asjeblief weg. 't Is hier vol genoeg! Als iedereen op me handen kijkt!

De vader (*onzichtbaar*). Wat sta je te èten?

De vriend. Engelsche mik — Engelsche mik.

De moeder (*onzichtbaar*). Jaap ga an tafel zitten. De kruimels vallen op 't kind. Als zoo'n kruimel in 'n oogje terecht komt...

De vriend Dan maar weer an tafel! (*gaat terug met den stoel*).

ACHTTTIENDE TOONEEL.

De vorigen. De dienstbode.

De dienstbode (*met kinderwaschgereedschap, verdwijnt achter het schut*).

De moeder (*onzichtbaar*). Ze huilt niet eens. Ze laat zich helpen als 'n engel!

De grootvader (*onzichtbaar*). 't Is 'n luier om te zoenen!

De vader. Om te zoenen! Grasboter!

De grootmoeder. Hè, wat 'n juweel van 'n luier!

De moeder. Boter! Room! Gòddelijk!

De grootmoeder. Zoo. Zoo. 'n Schóóne luier. En nòg 'n luier. Vele handen maken licht werk. Ja, 'k zou nog wat poeieren. Poeieren is excellent.

De moeder. En nóú leg 'k je neer — en slàpen, hoor! Hoor je, schat? — Gaan jullie weer an tafel — zàchies — zàchies. — En neem jij den boel mee, Leuntje. (*Dienstbode af; vader, grootmoeder, grootvader aan tafel. Eene langere stilte. Verschijnt het hoofd der moeder boven het kamerschut*).... Dolf, draai de lamp neer! (*De vader draait de lamp af. Het hoofd der moeder verdwijnt. Eene stilte. Het hoofd der moeder verschijnt weer*). .. En de kranten, Dolf! Ja, zoo is 't lekker donker. (*sluipt uit het kamerschut, sluit het.*) Ze slaapt! (*legt den vinger op den mond.*) Zàchies praten! Zachies! (*gaat voor haar bord zitten.*)

De grootvader. Zoo'n kind is 'n genot, jaja, 'n genot.

De moeder (*blij in de lamp starend*). En zoo weinig moeite als 't schaapie geeft.

De vader. Moeite! Je mèrkt 't kind niet!

De moeder. Smakelijk eten! Nee maar, Jááp heeft z'n bord léég!

De vriend. Dat zie 'k zoo — hoe is 't mògelijk!

De moeder. Je ben èrg ongezellig, Jaap!

De vader. Vreeselijk ongezellig!

De vriend. Ongezellig! Hahaha! 'k Heb uit pùre gezelligheid de helft van je Engelsche mik!...
Hahaha! Hahaha!

De vader	} (<i>ieder in variatie en met nadruk afzonderlijk.</i>)	
De moeder		
De grootvader		
De grootmoeder		
		Suscht! Suscht! 't Kind!
		't Kind!....

Doek.

Februari, 1903.
